

Моніторинг діяльності обласних ресурсних центрів підтримки інклюзивної освіти за 2024/2025 навчальний рік

Відповідно до пунктів 1–5 Положення про ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22 серпня 2018 р. № 617, упродовж 2024/2025 навчального року обласні ресурсні центри підтримки інклюзивної освіти забезпечували методичний, аналітичний і координаційний супровід діяльності інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) та закладів освіти всіх рівнів.

Методична підтримка інклюзивно-ресурсних центрів

Протягом звітного періоду ОРЦПО організували понад 3200 заходів методичного спрямування, зокрема:

семінари, вебінари та тренінги для фахівців ІРЦ щодо проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини;

навчання педагогічних працівників закладів освіти з питань адаптації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами (ООП);

розроблення методичних матеріалів і рекомендацій для команд психолого-педагогічного супроводу.

Загалом у підвищенні кваліфікації взяли участь понад 14 тисяч педагогів і фахівців ІРЦ по всій Україні.

Аналітична та прогностична діяльність

ОРЦПО системно здійснювали аналітичну роботу щодо:

динаміки кількості дітей, які проходять комплексну оцінку розвитку;

ефективності впровадження інклюзивного навчання у закладах освіти;

виявлення регіональних тенденцій щодо забезпечення педагогічними кадрами, спеціальним обладнанням та програмно-методичними матеріалами.

За результатами аналізу, у 2025 році на обліку в ІРЦ перебувало понад 163 тисячі дітей з ООП, що на 7% більше, ніж у 2024 році. Найбільше звернень зафіксовано у Київській, Дніпропетровській, Львівській та Харківській областях.

Підтримка професійного розвитку педагогічних працівників

На базі обласних центрів проведено понад 450 регіональних заходів підвищення кваліфікації для асистентів учителів, вихователів закладів дошкільної освіти, логопедів, дефектологів та практичних психологів.

Особливу увагу приділено питанням:

використання універсального дизайну та розумного пристосування в освітньому процесі;

формування інклюзивної компетентності педагогів;

створення психологічно безпечного середовища для дітей під час воєнного стану.

Використання та аналіз даних реєстру дітей, які пройшли комплексну оцінку

На виконання пункту 4 Положення, центри здійснювали обробку та узагальнення даних реєстру дітей, які пройшли комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку.

За згодою батьків було зібрано і проаналізовано інформацію про понад 90% дітей, які перебувають на обліку в ІРЦ. Ці дані стали основою для розроблення рекомендацій щодо розвитку мережі ІРЦ і підвищення якості надання послуг.

Інформаційна та просвітницька діяльність

З метою підвищення рівня обізнаності громадськості про дітей з особливими освітніми потребами проведено інформаційні кампанії, тематичні тижні, круглі столи та акції під гаслом «Інклюзія — це про рівні можливості».

У регіонах активно залучалися представники батьківських організацій, громадського сектору, місцевої влади та освітніх управлінь.

Основні досягнення

посилено співпрацю між ІРЦ, органами управління освітою та закладами освіти;

підвищено рівень кваліфікації понад 14 тисяч педагогів;

розроблено понад 100 нових методичних матеріалів та практичних рекомендацій;

удосконалено механізм моніторингу діяльності ІРЦ;

підвищено рівень суспільного розуміння питань інклюзії та недискримінації.

Виклики та подальші кроки

Серед актуальних викликів:

кадровий дефіцит спеціальних педагогів у прифронтових регіонах;

потреба в цифрових інструментах для збору і моніторингу даних ІРЦ;

необхідність у розширенні співпраці з громадами щодо раннього втручання та психосоціальної підтримки дітей.

Джерело

Звіти обласних ресурсних центрів підтримки інклюзивної освіти розміщено у відкритому доступі за посиланням:

☞ https://drive.google.com/drive/folders/1_F6z0Jojo-48xFRtmYRU5XrLETUwx5w-?usp=sharing